

ficació, foment i control *a posteriori*, deixant l'execució i gestió diària a les mans dels principals actors, per la qual cosa se'ls dota de personalitat jurídica pròpia i de gran autonomia de funcionament.

3. L'ACTUACIÓ DE LA GENERALITAT

L'any 1977, a les conclusions de l'Àmbit «Recerca» del Congrés de Cultura Catalana es deia que «si Catalunya vol bastir el seu futur sobre unes bases sòlides, no pot de cap manera desatendre o ajornar la vertebració d'una política científica pròpia. L'articulació eficaç d'aquesta política exigeix, per tal de respondre a les necessitats econòmiques i socials del país, la recuperació del poder de gestió dels nostres propis afers. Un cop assolit aquest, amb el ple restabliment de la Generalitat, caldrà, entre d'altres, la creació d'un Consell Científic i Tecnològic (CCT) amb poder de decisió política depenent de la Presidència de la Generalitat. La funció principal del CCT ha de ser la definició i el control d'un Pla General de Recerca Científica i Tècnica».

En concordança amb aquesta declaració, en l'elaboració de la qual s'hi havia participat activament, l'any 1980, el Govern de la Generalitat va crear la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT), la primera en una Comunitat Autònoma, com a òrgan col·legiat, responsable de coordinar les diferents actuacions i projectes dels departaments de la Generalitat en el camp de la recerca científica i la innovació tecnològica, al mateix temps que com a Organisme de primer nivell, que havia d'assumir els serveis que li serien transferits per l'Estat. D'aquesta manera, es pretenia aconseguir una actuació coordinada en el marc de les directrius d'una política científica general, i assolir la màxima eficàcia i l'òptima distribució dels recursos a Catalunya. La CIRIT tindria després un paper central en la formulació dels successius Plans de Recerca.

L'assumpció progressiva de les competències estatutàries sectorials ja va permetre, de bell antuvi, la renovació d'un seguit d'organismes transferits, entre els objectius dels quals s'inclouïa la realització, en ma-

jor o menor grau, d'activitats de recerca. Aquest és el cas del Servei Geològic de Catalunya, creat el 1979, i l'Institut Cartogràfic de Catalunya, creat el 1982, pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques; el Laboratori General d'Assaigs i Investigacions, reestructurat el 1984, pel Departament d'Indústria i Energia; o l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries, creat el 1985, a partir de l'assumpció de les competències en Agricultura, Ramaderia i Pesca.

D'altra banda, els departaments van propiciar la creació de nous Centres orientats a sectors específics. En són exemples el Centre de Supercomputació de Catalunya (CESCA), creat pel Departament d'Economia i Finances per proporcionar sistemes de càlcul avançat a les universitats i les empreses, l'Institut d'Investigació Aplicada a l'Automòbil (IDIADA), creat per potenciar la indústria d'aquest sector, o les accions de foment a la innovació tecnològica dutes a terme pel Centre d'Informació i Desenvolupament Empresarial (CIDEM), com veurem més endavant.

Per la seva part, el Departament d'Ensenyament contribuï, directament, amb ajuts específics, i indirectament, amb els plans d'inversions, a augmentar el potencial investigador de les universitats. Aquestes actuacions, progressivament més ambicioses en funció de les disponibilitats financeres, s'emmarcaren en els principis exposats anteriorment (capítol 1), tenint ben present de complementar les dels altres agents públics implicats, estatals i europeus, amb la finalitat d'ajudar a cohesionar la comunitat científica catalana i millorar-ne la competència i la capacitat d'atreure recursos en l'entorn global en que s'havia de moure. El fet de ser l'Administració més propera als investigadors permetia identificar i ajudar a resoldre aquells problemes més estructurals que incidien en el seu rendiment. Les anàlisis fetes indicaven que el primer repte que s'havia d'afrontar era el d'augmentar la massa crítica del sistema d'R+D, per tal d'aconseguir un més alt rendiment dels grups de recerca i estimular l'excel·lència.

Així, en un principi, es varen assenyalar com a prioritàries les polítiques de formació de recursos humans i de modernització i manteniment de la infraestructura científica de les universitats i centres de re-

cerca, més que no pas les de projectes, que ja eren abordades per l'Administració central i l'europea. Les corresponents convocatòries s'iniciaren el 1989. De totes maneres, no es va renunciar a propostes de cooperació amb l'Estat, com fou el cas del Programa Nacional de Química Fina (1989-1995), amb una inversió compartida de més de 2.000 milions de ptes., o bé les convocatòries d'ajuts per complementar i millorar les sol·licituds d'infraestructura, que aconseguiren incrementar les dotacions amb més de 1.000 milions de ptes.

A partir de 1993, l'acció de Govern es potencià i s'estructurà entorn dels successius Plans de Recerca, l'objectiu dels quals fou ordenar i consolidar les accions que s'estaven duent a terme en aquest àmbit, identificar les nostres capacitats i mancances i iniciar nous camins per potenciar la recerca i incidir, de manera més significativa, en la vertebració del sistema de Ciència i Tecnologia de Catalunya. Els diferents Plans ampliaren les accions als diferents components del sistema, des de les petites fins les grans infraestructures, des dels grups fins als centres de recerca, amb propostes innovadores, intentant buscar l'ús més eficient dels recursos. En la definició i implementació d'aquesta nova política hi tingueren un paper fonamental la CIRIT i la individualització de l'acció de Govern en departaments específics, primer el CUR i després el DURSI.

Malgrat les dificultats competencials i les subsegüents limitacions pressupostàries amb les quals es va haver d'enfrontar la Generalitat, aquesta va portar a terme una sèrie d'actuacions, finançades amb recursos propis, que li van permetre ser present en els principals àmbits que configuren el teixit científic i tecnològic català i incidir-hi positivament.

3.1 La Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació Tecnològica (CIRIT)

La CIRIT estava formada per representants dels Departaments de la Generalitat amb rang de Secretari general o de Director general; esta-